

ARAÇ TAKİP SİSTEMİ

Furkan Kadir ÖNERYILDIZ

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Kocaeli Üniversitesi

180201009@kocaeli.edu.tr

1.Giriş

Yazılım Laboratuvarı-2 dersi 1. proje ödevi olarak verilen bu çalışmada, temelde birden fazla veri tabanı kullanılarak bir web uygulaması üzerinden kullanıcılara araç takip hizmeti sunulması amaçlanmıştır.

2.Temel Bilgiler

2.1.Kullanılan programlama dilleri, kullanılan araçlar ve IDE

Web uygulamasının arka uç bölümünde python web framework'ü olan django kullanılmıştır. Ön uç tarafında ise html, css ve javascript kullanılmıştır. Veri tabanı olarak, sql ve nosql kullanılmıştır, sql için SQLite, nosql için ise mongoDB araçları kullanılmıştır. IDE tarafına ise vscode kullanılmıştır.

2.2.Django Framework nedir?

Django, Python Programlama Dili için hazırlanmış ve BSD lisansı ile lisanslanmış yüksek seviyeli bir web çatısıdır. Basit kurulumu ve kullanımı, detaylı hata raporu sayfaları ve sunduğu yeni arayüz kodlama yöntemleriyle diğer sunucu yazılımı ve çatılardan kendini ayırmaktadır.

2.3.Google maps API nedir?

Google Maps Platform, geliştiricilere Google Haritalar'ı sayfalarına entegre etmek, Google Haritalar'dan veri almak, basit kullanım veya kapsamlı kişiselleştirmelere olanak sağlayan bir Google ürünüdür.

2.4.NoSQL nedir?

NoSQL veritabanları, belirli veri modelleri için özel olarak tasarlanmıştır ve modern uygulamalar oluşturmaya yönelik esnek şemalara sahiptir. Uygun ölçekte geliştirme kolaylığı, işlevselliği ve performansı ile geniş çaplı olarak kabul görmüştür.

2.5.MongoDB nedir?

MongoDB en basit tanımlamayla, açık kaynak kodlu bir NoSQL (Not only SQL) veri tabanı uygulamasıdır. MongoDB Inc. tarafından C++ programlama dili kullanılarak 2009 yılında geliştirilmiş olan MongoDB, doküman tabanlı ve ölçeklenebilir bir uygulamadır. Hızlı ve açık kaynak kodlu olması nedeniyle, geleneksel ilişkisel veri tabanlarının yetişemediği, hantal kaldığı yapılarda daha çok tercih edilen MongoDB, tüm dünyada popülerlik kazanmıştır.

2.6.SQL nedir?

Structured Query Language kelimelerinin kısaltılmışı olan SQL bir veri tabanı uygulamasıdır. Birçok veriyi farklı boyutlarda ve farklı fonksiyonlarda barındıran veri tabanlarını yönetim sistemine verilen isimdir. SQL ile bu verilerin yönetimi, silinmesi, aktif edilmesi ve üzerinde çalışılması mümkündür.

2.7.SQLite nedir?

SQLite, SQL ile uyumlu ilişkisel bir veritabanıdır. MySQL ve PostgreSQL gibi diğer SQL tabanlı sistemlerin aksine SQLite, istemci-sunucu mimarisi kullanmaz. Tüm program, uygulamalara entegre edilmiş bir C kütüphanesinde bulunur. Veritabanı, yoğun kaynak kullanan bağımsız süreçleri ortadan kaldırarak programın ayrılmaz bir parçası haline gelir.

2.8.MVT nedir?

Model: Veritabanı kodlarının yazıldığı kısımdır. Django'da veritabanı oluşturmak için SQL komutlarına ihtiyaç yoktur. Django'ya özel bir dille veritabanı oluşturulur.

View: Template ve Model ile bağlantılı çalışır. Fonksiyonlar view içerisine yazılır, fonksiyonlarda gerekli işlemler yapıldıktan sonra Template içerisinde bulunan HTML dosyalarına yönlendirilir.

Template: Sayfaların tasarımlarının olduğu ve istemcilere sunulduğu kısımdır. HTML kodları burada yazılır.

3.Özet

Yazılmış olan bu web uygulaması müşterilere önceden verilen kullanıcı adı ve şifre ile müşteriler giriş yaptıktan sonra sitenin nav-bar kısmında bulunan linkine tıklayarak araçlarının son 30 içinde gittiği güzergahlarını izleyebiliyorlar, eğer ayrıntılı bilgilere erişmek isterlerse de araç seçip, ardından bu araçla ilgili tarih-zaman filtrelemesi yapabiliyorlar ve araçları hakkında ayrıntılı bilgilere erişebiliyorlar. Tüm giriş-çıkış kayıtları veri tabanında kayıt ediliyor.

4.Yöntem

4.1 Kurulumların Yapılması

Projeyi yapmaya başlamadan önce gereklilikleri yerine getirmek gerekiyordu, bunun için önce django projesi resmi siteden okunan dökümanlar yardımıyla kuruldu, ardından projeye user ve pages adında iki uygulama eklendi. Veritabanı olarak django hazır bir sqlite3 dosyası sunuyordu, kullanıcı tarafında bulunan kullanıcı bilgileri, giriş-çıkış kayıtları gibi verilerin bu veri tabanında tutulması kararlaştırıldı, harita verileri için isveç taksi verilerinin bulunduğu csv dosyasında dört adet araç verisi çekildi, ardından mongoDB programı bilgisayara kuruldu, verilerin arayüzde gözükebilmesi için de MongoDBCompass programı kuruldu, ardından verilerin server tarafından çakılabilmesi için MongoDBCompass kullanılarak import edildi ve verilerimiz server tarafında yayına başladı.

4.2.Kodun yazılmasına başlanması

4.2.1.User Uygulamasının Yazılması

Daha önce oluşturulan user uygulamasını ayağa kaldırmak gerekiyordu, django bize hazır kullanıcı modelleri sunduğu için yeniden model oluşturulmaya gerek görülmedi, bunun için user klasörü içinde bulunan views.py dosyasına login ve logout fonksiyonları yazıldı ve bu fonksiyonlarla bağlantılı olacak şekilde html dosyaları yazıldı. Kullanıcı giriş çıkış kayıtlarının veri tabanında tutulması için user klasörü içinde bulunan models.py içinde kullanıcı adları ve zaman bilgilerini tutacak bir model tasarlandı ardından views.py içinde yazdığımız login ve logout fonksiyonlarının içine kullanıcı başarılı giriş-çıkış yaptığı koşuluyla giriş-çıkış zamanlarının oluşturduğumuz modele kayıt edilmesi sağlandı.

4.2.2.Pages Uygulamasının Yazılması

Kurulumlar kısmında oluşturduğumuz pages uygulamasında bulunan views.py dosyasında sonKonumlar, aracsec ve araçlarim adında üç adet fonksiyon yazıldı, sonKonumlar fonksiyonu nosql yayınına bağlanıyor ve giriş yapan kullanıcıya ve kullanıcıya ait araçlara göre filtreleme yapıp bu yayından veri çekiyor, çektiği bu verinin son objesine ait tarih saat bilgisini bir dateTime değişkenine atıyor ardından bu dateTime değişkeninden timeDelta metodu yardımıyla 30 dk çıkarıyor ve bunu da başka bir değişkenin içine atıyor, ardından nosql sunucusundan çektiğimiz veriyi bu iki tarih-saat aralığına göre yeniden filtreliyoruz ve elde ettiğimiz bu veri kümesini bir context içine saklayıp bu context'i de return içinde render edip sonKonumlar.html dosyasına gönderiyoruz.

Gönderdiğimiz context'i alan html dosyası bunu çift süslü parantez açarak istediği yerde kullanabiliyor, haritada çizilecek yollar için javascript kullanacağımız için html içinde script tag'i açtık ve Google maps api ve Google direction api kullanarak bir harita oluşturduk ve son 30 dk içinde oluşan araç verilerini kullanıcıya görsel olarak sunduk.

Diğer fonksiyon olan aracsec fonksiyonunda ise, sonKonumlar.html dosyasında açtığımız form tag'inden gelen aracID bilgileri yardımıyla, nosql sunucusundan araç ID'lerine göre filtreleme yapıp tarih saat bilgilerini çekiyor ve aracsec.html dosyasına gönderiyor, kullanıcı da default gelen bu bilgiler aralığında kendi aracı için tarih-saat filtrelemesi yapabiliyor.

Kullanıcı bu filtrelemeleri yaptıktan sonra onay butonuna basıyor, sonKonumlar.html kullanıcıdan aldığı veriyi araçlarim adındaki fonksiyona POST ediyor ve araçlarim fonksiyonu bu bilgileri request edip alıyor, aldığı bu bilgilerle nosql sunucusundan veri çekerken filtreleme yapıyor, yaptığı bu filtrelemeye göre çektiği verileri araçlarim.html dosyasına gönderiyor, veriyi alan html dosyası javascript içinde Google maps api yardımıyla bir harita oluşturuyor ve kullanıcıya sorguladığı bilgileri görsel olarak sunuyor.

4.3 Karşılaşılan Sorunlar

Timezone Hatası

Orijinal csv dosyasında bulunan saat verileri, nosql sunucusunda üç saat geride gözüküyordu, bu durumu fark etmem iyi oldu aksi takdirde tüm kullanıcılara hatalı veriler iletilecekti ve bu sorunlara yol açacaktı, bu sorunu çözmek için projeye pytz kütüphanesini dahil ettim ve nosql sunucudan çektiğim tarih-saat verilerini bu kütüphane yardımıyla bulunduğum tarih-saat dilimiyle aynı yaptım.

views.py

```
utc = pytz.timezone('Europe/Istanbul')
a0 = utc.localize(a)
b0 = utc.localize(b)
```

4.3 Kullanılan Kütüphaneler

django.contrib: Bu kütüphane yardımıyla django'nun bize sunduğu hazır kullanıcı modüllerini kullanabiliyoruz ve arayüzden gelen kullanıcı adı şifre gibi bilgilerin kontrolünü yapabiliyoruz

django.shortcuts: İçinde bulunan redirect ve render modülleri sayesinde backend ve frontend taraflarını birbiriyle haberleştirebiliyoruz.

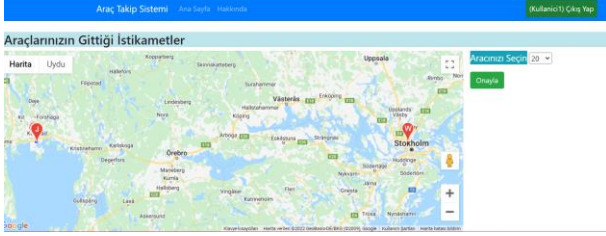
datetime: Bu modül sayesinde kullanıcının seçtiği tarih-saat verilerini bir datetime verisine çeviriyoruz.

pymongo: Veritabanı olarak kullandığımız nosql sunucusundan veri çekmek için python için geliştirilen bu kütüphaneyi kullanıyoruz.

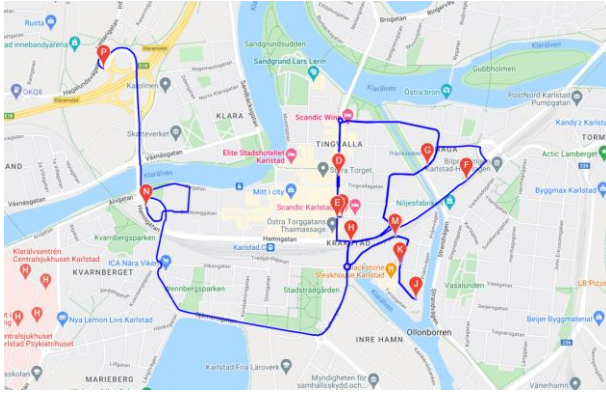
pytz: Django sunucusu ve nosql sunucusu arasında tarih-saat uyumsuzluğu olduğu durumlarda bu kütüphaneye başvuruyoruz ve uyumsuzluğu gideriyoruz.

5.Deneysel Sonuçlar

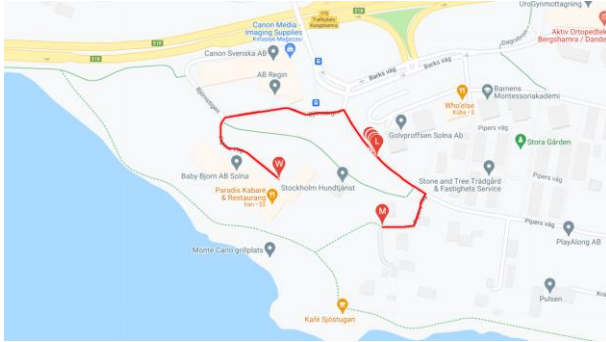
Kullanıcı1'e Ait Araçların Son 30 Dk Sorgusu

İki farklı aracın son 30 dakika konumları

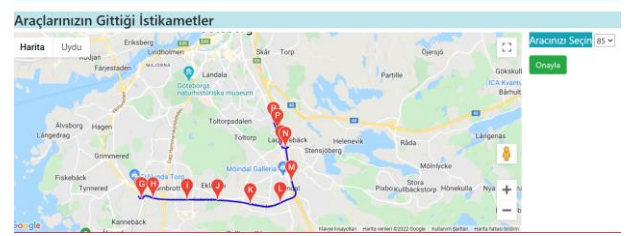

İlk Araç

İkinci Araç

Kullanıcı2'ye Ait Tek Bir Araç İçin Zaman Aralığı Sorgusu

Araç Takip Sistemi Ana Sayfa Hakkında

Başlangıç Zamanı

22.11.2018 12:02

Bitiş Zamanı

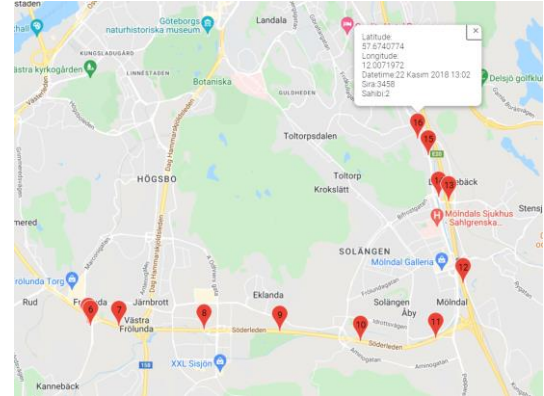
22.11.2018 13:03

Araciniza Ait Girdiginiz
Başlangıç Ve Bitiş
Tarihi Arasındaki
Veriler Gösterilecektir.

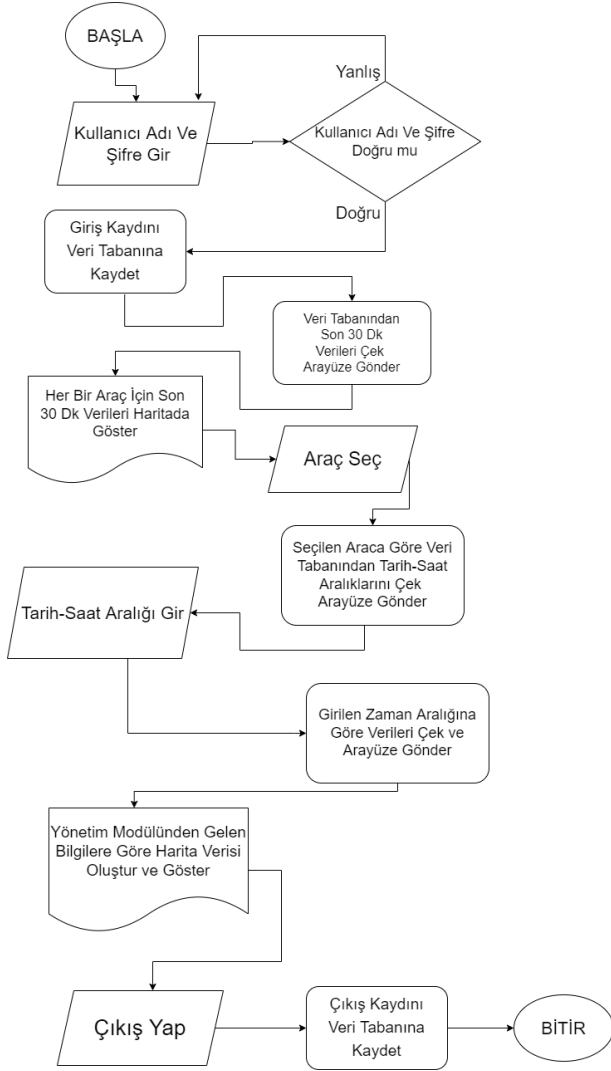
Araç NO: 85

Onayla

Araç Takip Uygulaması

6.Akış Diyagramı

7.Kaynak

<https://www.sadikturan.com/python-dersleri>

<https://docs.python.org/3/>

<https://pypi.org/project/pytz/>

<https://www.kaggle.com/henrikengdahl/taximovementconcatenated>

<https://www.mongodb.com/>

<https://pymongo.readthedocs.io/>

<https://developers.google.com/maps/documentation/javascript/markers>

<https://developers.google.com/maps/documentation/javascript/examples/directions-waypoints>

<https://www.w3schools.com/html/>

<https://www.w3schools.com/css/>

<https://www.w3schools.com/js>